

Життєвий порив лідерства: ідея врятує світ

Юлія Кривенцева,
бізнес-тренер, організаційний консультант
з міжнародним досвідом роботи, підприємець

Пам'ятаєте, був період, коли про лідерство говорили з придихом, як про щось глибоке, але абстрактне й недосяжно піднесене, престижне — таємне знання для небагатьох здатних дорого купити ініціацію. Потім лідерство раптом стало чимось дуже банальним, майже предметом насмішок, мало не темою анекдотів про блондинок. Давайте подумаємо разом і спробуємо створити картину лідерства з різних елементів, як із пазлів

Що ми знаємо про лідерство? Як змінилося наше розуміння лідерства за той час, упродовж якого ми використовуємо це поняття? Яке місце лідерства в нашому професійному і бізнес-середовищі? Чи хочемо ми та наші керівники казати про себе: «Лідер — це я»?

Я дуже добре пам'ятаю момент простого й особистого усвідомлення, що означає лідерство. Я вперше приїхала до Каліфорнії й у різних місцях, іноді несподіваних, бачила на видних місцях імена людей, які інвестували в прикрашання парків, створення колекцій музеїв, зручність міста тощо. І я весь час намагалася уявити, чи можлива в Україні ситуація, коли громадяни робитимуть такі подарунки в тих місцях, де вони мешкають, безкорисливо, але з гідністю. Під час того приїзду ми гуляли на заході

сонця серед пагорбів Силіконової долини, порослих диким вівсом, і на одному з них з видом на океан, від якого перехоплювало подих, стояла проста, але міцна й зручна лавка з маленькою табличкою на дерев'яній спинці: «На пам'ять про коханого чоловіка Джона, який обожнював ці пагорби». І раптом мені стало зрозуміло, що лідерство — це дуже людське й особисте бажання зробити щось дуже хороше (або найкраще з можливого) в запропонованих обставинах або, що в житті буває частіше, в несприятливих обставинах і, що дуже важливо, на користь людям, життя яких поліпшиться. Навіть якщо йдеться про лавку на вершині пагорба. Здавалося б, ну скільки коштує цей жест-каприз!? Хоча це не просто лавка. Це лавка з місією — вона пам'ятник комусь, хто був дорогим і залишив цей світ. І замість того,

щоб сумувати наодинці із собою, людина створила трішки краси й зручності для інших. Найпростіша філософія, але, здається, вона пояснює ідею лідерства — зробити для себе та інших найкраще тут і зараз.

Звідки з'явилося поняття лідерства? Як воно переселилося в нашу реальність? Як сталося, що лідерство назавжди увійшло в наш словник, але так і не стало комфортним і зрозумілим словом?

Його заведено приписувати американській культурі, але насправді велике значення має період появи — це час між 1920-ми і 1930 роками, період між двома світовими війнами. Багато країн опинилися в глибокій депресії після лихоліття війни, хоча вважається, що Велика депресія стосується лише історії США. Економісти не дійшли єдиного розуміння причин світової економічної кризи. Одні країни, такі як Польща, повинні були знову з'явитися на карті Європи, а інші, такі як Німеччина, переживали поразку у війні. Але всі були ослаблені й потребували життєвого пориву, нових сил і сенсу. Цей час ми знаємо під драматичною назвою Велика депресія — вона охопила Канаду, США, Німеччину, Великобританію та Францію. Іммігранти вирушали на пошуки нового життя й долі в новому світі. І попрощавшись з минулим, зустрічали не надто оптимістичне сьогодення.

Саме тоді, після Першої світової війни, народилося лідерство і як поняття, і як набір цінностей і певний спосіб дій. На всьому континенті нова хвиля борців за своє краще майбутнє повинні були шукати й створювати можливості, незважаючи на небачені труднощі.

У Європі після війни учасники культурного життя намагалися знайти сенс у світі, де виявилися можливими жертви й звірства м'ясорубки

Лідерство — це дуже людське й особисте бажання зробити щось дуже хороше (або найкраще з можливого) в запропонованих обставинах або, що в житті буває частіше, в несприятливих обставинах і, що дуже важливо, на користь людям, життя яких поліпшиться

Першої світової війни. Анрі Бергсон, лауреат Нобелівської премії з літератури, французький філософ, сформулював ідею життєвого пориву, яка вписалася в потреби часу: «Сенс має лише той час життя, який наповнений творчістю, напругою та інтенсивним проживанням». Життєвий порив —

це ракета для феєрверку, вона вибухає, й різні її частини остигають у різний час. Жити — це постійно чинити опір інерції. «Жити — означає змінюватися, змінюватися — означає дорослішати, а дорослішати — це невпинно творити себе самого». Розуміння дійсності може бути «емоційно-інтуїтивним», «Жива істота є центр дії». І ще багато чого про свободу, зрілість і сенс. Звучить знайомо? Ну звичайно! Так у світі між двома війнами формуються ідеї, які допомагають вижити тим, кому життєвий порив допомагає підпорядкувати обставини своїй волі, й вони створюють підґрунтя для принципів, які потім назвуть лідерством.

Наступна думка буде для вас дивною, але дуже сильною. У подальшому на ідеї, близькі сучасному лідерству, спиралися тоталітарні режими, зокрема, фашистська Німеччина: «Урешті-решт ті, хто визначає політику — це лідери країни, і це завжди просто — підштовхнути людей, чи буде це при демократії чи фашистській диктатурі, при парламенті або комуністичній диктатурі» — знаменита цитата Герінга, якого було визнано одним з головних військових злочинців. Гімmlер: «Можу сказати вам, що простий німець відчуває страх і огиду, побачивши все це. Але в тому-то й справа, що відмовляючись від своєї місії, ми не були б німцями... Це необхідно, хоч і жахливо». «Основна увага має приділятися не знанням, а переконанням». Ось такими були ідеологічні голоси лідерів